

Pr Liisa-Ly Pakosta
Justiits- ja digiminister
Justiits- ja Digiministeerium
Suur-Ameerika 1
10122 TALLINN

Teie 06.08.2026 nr 8-1/5794-1

Meie 21.08.2026 nr 3.1-1/136-1

Arvamus täiskasvanute koolituse seaduse muutmise seaduse eelnõu kohta

Eesti Infotehnoloogia ja Telekommunikatsiooni Liit (ITL) tänab Justiits- ja Digiministeeriumit kaasamise eest täiskasvanute koolituse seaduse muutmise seaduse eelnõu muutmise seaduse eelnõu (edaspidi: eelnõu) menetlusse. Oleme eelnõud analüüsinud ja esitame selle kohta järgmised seisukohad ja ettepanekud.

Oleme nõus sellega, et olulise teemana on esile tõusnud vajadus selgelt määratletud ja ühtselt koordineeritud kesksete mitteformaalõppe e-koolituste ja e-õppevarade järele avalikus sektoris. Küll aga ei ole me nõus eelnõus sätestatud lahendusega alljärgnevatel põhjustel.

1. Konkureerimine erasektori täiendkoolituse pakkujatega

Eelnõu punktiga 1 täiendatakse Täiskasvanute koolituse seaduse (TÄKS) § 1 järgnevalt: *Käesoleva seadusega sätestatakse täienduskoolitusasutusele nõuded täienduskoolituse, sealhulgas mikrokvalifikatsiooniõppe läbiviimiseks, õppija õigus õppepuhkusele, riigi pakutava täiskasvanute mitteformaalõppe, sealhulgas täienduskoolituse ja muude e-õppevara, platvormi toimimise ja kasutamise alused, täienduskoolituse rahastamise alused ning riiklik ja haldusjärelvalve.*

Eelnõu koostamise aluseks olev eeldus seletuskirjas on: *Digiriigi Akadeemia koondab avaliku sektori pakutavad mitteformaalõppe võimalused, sealhulgas täienduskoolitused ja muud e-õppevarad, mis on mõeldud nii avaliku sektori töötajatele kui ka kogu laiemale elanikkonnale.*

Sellise regulatsiooniga on jäetud tähelepanuta tänane olukord, kus vabal turul tegutseb palju täiendkoolituste pakkujaid ja saadaval on nii Eesti kui välismaiste ettevõtete e-koolitusi ning e-õppevara. Samuti on kasutusel erinevaid erasektori ettevõtete poolt arendatavaid ja hallatavaid e-õppe platvorme, mida saaks ka avalik sektor soovi korral kasutada.

Seetõttu on Digiriigi Akadeemia kui **riiklik** elektrooniline mitteformaalõppe platvorm otsene sekkumine toimiva täiendkoolituste turu toimimisse ehk siis tegemist on erasektoriga konkureeriva riikliku süsteemi loomisega.

2. Riigi uue andmekogu (infosüsteemi) loomine

Eelnõust ja seletuskirjast selgub (§16² (5) ja seletuskiri lk. 17), et: *Registrite-ja Infosüsteemide keskus (RIK) on Digiriigi Akadeemia tehniline arendaja ja haldaja, kes vastutab infosüsteemi arendamise, toimimise ning turvalisuse eest. RIK tagab platvormi tehnilise töökindluse, kasutatavuse, andmete töötlemise tehnilise korralduse, sealhulgas autentimise, andmete salvestamise ja ligipääsu haldamise, ning talle antud ressursside tõhusa kasutamise eesmärkide saavutamiseks.* Kuigi Riigikantselei ja Justiits- ja Digiministeeriumi juhendi „Digiteenuse omaniku ja pakkuja valik“ (<https://digiriik.eesti.ee/juhend/avalike-digiteenuste-omaniku-ja-pakkuja-valik>) kriteeriumite kohaselt sobiks Digiriigi Akadeemia andmekogu loojaks ja haldajaks erasektori ettevõtte, on eelnõu koostajad valinud selleks siiski riigiasutuse.

3. Koolituste kvaliteedi võimalikud probleemid

Eelnõu kohaselt kõik Digiriigi Akadeemias kättesaadavad e-koolitused ja e-õppevarad ei vasta TäKS-i tähenduses täienduskoolituse formaalsetele nõuetele ning kõiki koolitusi ei ole välja töötanud täienduskoolitusasutused.

Selline lähenemine loob segaduse senisest TäKS-i regulatsioonist erinevate koolituste staatuse osas ning ei teeni TäKS-i eesmärki, milleks on kõigi täiendkoolituste ühtlaselt kõrge taseme tagamine.

4. Eesti.ai platvormi hanke ja digiriigi akadeemia funktsioonide dubleerimine

Hetkel ettevalmistamisel oleva hanke kohaselt planeerib Digiriigi Akadeemiaga sarnase platvormi loomist ka Riigikantselei Eesti.ai algatus. Kuna ka eelnõu dokumentides on AI-oskused kui üks digiriigi akadeemia teema selgelt välja toodud, siis oleks mõistlik luua üks e-õppe platvorm.

5. Erasektori ettevõtete poolt loodud koolituste kasutamine

Eelnõu punkt 2 sätestab: §16² (4) *Eraõiguslik juriidiline isik võib oma e-koolitused ja e-õppevarad andmekogus kättesaadavaks teha, kui need on kooskõlastatud valdkondliku*

ministeeriumiga, õppijale tasuta kättesaadavad ja täidetud on vähemalt üks järgmistest eeldustest: 1) koolitus on mõeldud laiemale elanikkonnale ja avalikes huvides; 2) isik pakub õppetegevust avaliku sektori töötajatele lepingu alusel; 3) isik täidab avalik-õiguslikku ülesannet.

Antud sätte juures jääb ebaselgeks kas eraõiguslik koolitaja võib oma koolitused kättesaadavaks teha ainult siis, kui ta täidab avalik-õiguslikku ülesannet?

Samuti ei kajastu eelnõus seletuskirjas (lk. 27) toodud põhimõte: Mõju erasektori koolitusturule on piiratud. Platvorm ei ole mõeldud tasuliste koolitusteenuste pakkumiseks, vaid avalikes huvides vajalike teadmiste levitamiseks. Samas säilib erasektori võimalus osaleda Digiriigi Akadeemia kaudu koolituspartnerina või teenusepakkujana. Seetõttu ei ole tegemist turu asendamisega, vaid avaliku sektori koolitusvajaduste koordineerituma katmisega. Sellisel juhul on nimetatud teenusepakkuja oma tavapärases rollis teenuse osutajana.

Loodame, et leiate võimaluse ITL-i ettepanekuid arvestada. Oleme valmis neid ka täiendavalt selgitama.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Doris Põld
Tegevjuht

Jüri Jõema, jyri.joema@itl.ee